

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

A MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ-KOLOZSVÁR,
 Str. A. Muresan 10.
 Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BALINT
 az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
 illetmény fejében kapják. A lap
 megjelenik havonként egyszer.

A keretek hálózásáról.

Télen van a leginkább idő a kereteknek a mézelés idejére való előkészítésére, ezért most emlékezzünk meg a hálózás kérdéséről is.

A hálózás célja, hogy a 6 négyszögdeciméternél nagyobb felületű mülépek az építés alatt ne nyuljanak meg, ne szakadjanak le és a kiépített lépek a pergetésnél ne szakadhassanak ki.

A vékony, ónozott vagy horgonyozott sodronyszálakat a keretek léceibe furt lyukakon áthuzzuk, megfeszítjük, a kezdő és befejező végeket kis szegekkel beerősítjük a fába.

Ajánlatos, hogy a főlülről lefelé haladó sodronyszálak függőlegesen, hanem felvátva, jobbra-balra ferdén álljanak. A ferdén álló szálakon a mülép nem tud lecsuszni. A 8 deciméternél nagyobb felületű lépeknél ajánlatos vízszintes irányban egy, 10 négyzetdeciméternél nagyobbaknál két sodronyszálát vezetni. Ezeket a vízszintes irányban haladó szálakat elegendő a főlülről lefelé haladók alatt és fölött felvátva átvezetni és úgy kifeszíteni. Hurkolni felesleges.

A lyukak furásakor a lécek középvonalának megjelölésénél ne bizzunk szemmértékünkben, hanem készítsünk egy kis mércét, melynek vékonyabb részébe a vállacsktól számítva olyan távolságra, amennyi a használt keretléc szélességének fele, egy vékony szegecskét verünk úgy, hogy a szeg hegye a vállacska felé eső belső oldalon kissé kiérjen. Ha most ezt a mércét vállával a keret lécének éléhez támasztjuk és a keret belső lapjaink végig húzzuk, kereken-körül a lécek közepén végigfutó árkocskát kapunk. A lyukasztóár, vagy furó hegyét ebbe, a keret belső felére huzott árkocskába helyezve furjuk ki a lyukakat. A lyukasztást, furást sohase kívülről befelé, hanem a belső feléről kifelé eszközöljük. A lyukak így mindig pontosan a közepre kerülnek a keret belső oldalán.

Ha kívülről furjuk, akkor a lyukak belső oldalán a középvonaltól távolabb kerülnek és az össze-vissza álló sodronyok beforrasztáskor a mülépet elhuzzák, hullámossá teszik, a mélyek mélysége egyenlőtlen lesz.

Ha pedig szemmértékre furjuk és még hozzá a külső oldal felől, egyenesen tönkretesszük a lépeket.

A sodronyszálat, hogy szépen megfeszüljön, nem szabatságosan erőltetve húzni, mert elszakadhat, a lécek pedig meggöbülnek. Az egyenesre szabott műlép éle nem simulhat a lécekhez, a lépragasztás nehézkessé válik és tökéletlen lesz.

A sodronyszálat (mikor már a keret lyukaiba befűztük és egyik végét szeggel megerősítettük) mutató- és hüvelykujjunk közzé fogjuk és kezünk ide-oda húzogatóásával úgy a kereten belül, mint kívül eső részét a törésektől, hullámoktól megszabadítjuk, kísimitjük. Így a sodrony a keretben kis feszítéssel mellett is szép feszes lesz, a lécek nem göbülnek el.

Már többször hallottam, hogy az ilyen munka időt kíván. Ez igaz, De az is, hogy tökéletes munkához több idő kell. Télen van elég idő munkára.

B. J.

Nem mind költésrothadás, aminek bűzös szaga van.

1. Augusztus folyamán egyik közelben lakó méhésztár rémülten keresett föl és büntudattal jelentette, hogy *ki-ört nála a költésvész!*

Ujeden mentegetődzött, nem tudja, hogy történt. Odaérve nyolc-tíz, igen szépen járó méhcsaládot pillantottam meg. Mámétekről émelyítő csizmabőrszag fogadott. Megálltam. Kértem: ez a szag van a gyanus családnál is? — Ez mondja — de még mennyivel erősebb! Nyissam csak ki! Mosolyogtam magamban, tudtam már: mi van. Kibontottam a kaptárt, zsúfolva mézzel, az anyát erősen szoritották ki a tömegesen begyűlő nektárral. A kaptár közepéig kellett mennem a fiasításig. Szép gyöngyházfényű volt. Nézze — mondom — ha a fiasításnak ilyen szép fehér fénye van, az nem lehet beteg, különösen nem költésrothadásos.

— Most pedig — mondom a vizsgálat után — szippantson jó nagyot a kaptár szagától, és jól jegyezze meg ezt a szagot, mert ez nem költésvész, hanem a friss hajdinaméz nem éppen rózsára emlékeztető illata.

2. Egy alkalommal költésrothadás gyanuja miatt hívtak ki Nagykarolyba egy méhészet átvizsgálására. Amint keresem, családot család után bontok fel, nem tudtam szemmel látható bajt fölfedezni. A rendkívül erős bűznek, amely még a méhesen kívül is erősen érezhető volt, nem tudtam eredetére találni. Az egészségesnek látszó fiasítás éppen olyan bűzősszagú volt, mint a lép mézes vagy virágporos része. A családok szemmel láthatóan egészségesek voltak, csak az az átható bűz miből ered? Töprengve mentem ki a kertbe, előltem egy hatalmas virágzó vöröshagymatábla, tele nyüzsgő méhekkel. Megállapítottam, hogy ez csak vöröshagymaméz, nem költésrothadás!

3. Néhai *Binder* Iván neves méhésszel és a korán el-
unynt aranyosmaróti *Rónay* Gusztáv főorvossal történt az alábbi
set. *Rónay* 1912. táján kezdett méhészkedni csobánkai szép
illáju kertjében fölállított kis méhesében, ahol a vele ki-kijáró
Binder Iván vezetgette be a méhészet rejtelmeibe. Egyszer be-
llított *Binder*hez, menjenek ki a méheshez, mert alighanem
aj van, rendkívül büzös az egész. Zárt méhes volt országos
aptárokkal. Dörmögve szedelődött *Binder* Iván, rosszat sejtett
z elmondottak után. Amikor kiértek Csobánkára, bevette magát
méhesbe. Bontott-bontott és vizsgált. Egyre idegesebb lett,
mert nem tudott a szag eredetére jutni. Szemmellátható bajt ő
nem talált pedig a zárt helyen a szag szinte kibírhatalan volt.
Jedmény nélkül hagyták ott a méhest, nem tudták megállá-
ítani, hogy mi a baj.

Kimentek a kertbe. Amint sétálva töprengtek az érhetetlen
olgon, különös szag csapta meg az orrukat. *Binder* megint
degeskedni kezdett. Lenéztek az árokba, ahol egy nagy halom
örött tyuktojást láttak, ellepve méhektől. Hamarosan meg-
dődött most már a rejtély. *Rónayé*knak földbirtokos-rokonuk
zokás szerint egész láda tojást küldött, ami annyira összetört,
ogy semmire sem használhatták. A szakácsnénak meghagyták,
ssa el, amit az röstelt megtenni és a villától jó távolzódó, gazos
rokba dobta az egészet. A dolog husvét-táján történt, tehát
lyankor, amikor a fejlődő méhcsaládnak sok virággorra van
züksége. Innét magyarázható, hogy a tojásból igyekeztek a
tasítás fölneveléséhez annyira fontos tápanyagokat beszerezni
s ez bizony nem volt kellemes illatu.

Boronkay Pál.

Mézpergető gépek

minden nagyság-
ban,

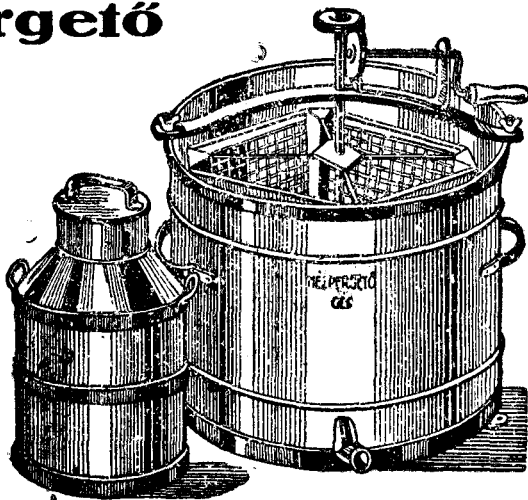
mézesbödönök,
mézszűrők állan-
dóan kaphatók

Zeiler József

bádogosnál

CLUJ

Astoria-szálló mellett.

Méhek öntözése vándorlaskor

Vándorlás alkalmával, ha a szállítás a nappalba is bele nyulik, vagy huzamosabb ideig tart, az általánosan használt fekvő- és rakodókaptároknál, hogy a méhek le ne fulladjanak időnként hidegvizzel bőségesen megszokták őket permetezni.

A méheket a valóságban nem a szállításra használt jármű rázkodása izgatja fel és ösztönzi folytonos mozgásra és élelemfogyasztásra, hanem a célszerűen szellőzés. Ugyanis a szellőztetés rendesen úgy történik, hogy vagy a tetőt emelik meg, vagy magasabb (dobozszerű) tetőt készítenek, melynek oldalaira elzárható szellőztető nyílásokat vágnak.

Ha a tetőt felemelik vagy ezeket a szellőztető nyílásokat szabaddá teszik, szabadon és nagy mennyiségben jut a levegő a méhekhez. Idáig rendben is van a dolog. A hiba ott van, hogy a levegővel a világosság is beáramlik. Éjjeli szállításnál nincsen baj. A méhek nyugodtak, az elindulás után perccel már nem törődnek a rázkodással, melyet egy jól rugózott lovakocsi, ballongumis autó, vagy a vasuti kocsi okoz. Nyugodt, egyenletes zümmögesüket élvezet hallgatni. Napfelkelte után azonban, amikor a felemelt tető alatt, vagy a szabaddá tett szellőzőnyíláson a fény is behatol, a méhek a rostaszövetes keret felé tolnak, elszertnék hagyni a kaptárt, hiszen már nappal van és munkára szeretnének menni. Ez a kifelé törekvés erős mozgással, ebből kifolyóan nagy hőfejlesztéssel jár. Ha időnként nem hűtjük le a méheket hideg víz permetezésével, a nagy melegben egyrészt megfullad másrészt szomjan pusztul.

Más a helyzet, ha a szellőzés úgy van megoldva, hogy a levegővel a fény nem hatolhat be a sötétített menekülőterbe és kaptárba. Ebben az esetben a kaptárban erős félhomály van, a méhek nyugodtan a lépeken maradnak, nem izgulnak fel.

1937-ben ilyen sötétített menekülőteres kaptárakban 20 családot szállítottam. 48 óráig voltak bezárva. 12 kilométert zötyögő gazdasági vasuton. 110 kilométert vasuti kocsiban (12 óra hosszúra) töltöttek. Kétszeri fel és lerakást és 5 kilométeres autószállítást éltek át.

Új helyükön a kijárók megnyitása után teljes nyugalommal tájolótk.

Ellenben az a hét család, melyek Mogor-kaptárakban voltak és a felemelt tető alatt a fény is behatolt, állandóan zugtak izgalomban voltak. Új helyükön, a kijáró nyílások szabaddá tétele után, kitortek és kezemet össze-vissza szurkálták. A kaptároknak egy-két maroknyi hullát találtam. Ezek a kimerüléstől pusztultak el.

Vándorméhész társak!

Próbaképen 1—2 kaptárt lássanak el sötétített szellős felső menekülő térrel (alul nincs rá szükség), meglátják, szükségtelen az uton való permetezés. Nagy melegben 1—2 üres lép egyik

ldalának sejtjeibe csorgassunk vizet, a szomjuság oltásának érdése is meg van oldva.

Óránkénti 35 km-es sebességű szállításnál egy méh sem ment az idei augusztusi vándorlásnál a menekülő térbe. Szépen a lépeken ültek, pedig napkelte után történt a szállítás. Nyugodtan tájoltak, nem voltak izgatottak. Ellenben a husz világos szellőzésű kapárokban lévők megkergettek mindnyáunkat a kieresztéskor és még egy óra múlva sem lohadt le a madó kedvük.

Lépépitetés.

Sokszor halljuk és olvassuk, hogy a rajoknak elég lépkezdéssel (mülépcsikkal) ellátott kereteket akasztani a kaprába. Ezt ajánlják még közép- és nagyméretű kereteknél is.

A lépkezdéssel való építetés csak a kis kereteknél sikeres. Ezeknél is csak addig, míg az elsőként lerakott petékből kijövő méhek nem kezdenek bujni. Tehát a betelepítéstől számított kb. 23-ik napig. Ezután az időpont után már csak a fészkeket építenek.

Ez az építkezési mód nem célszerű és nem gazdaságos.

Az amugy is csekélyszámu méh építőmunkája lassan halad, mert az építéshez szükséges viasz termeléséhez fölhasználható virágpórt és mézet is be kell hordaniuk, a petelerakáshoz fölhasználható sejtek lassan készülnek. Ezzel gátat vetünk az erőteljesebb és gyorsabb petelerakásnak és a család fejlődésének, kellőfokú felerősödésének.

A közép- és nagykereteknél feltétlenül mülépet kell használni, még pedig a 25 mm. lécszélességű kereteknél 1,5, míg a 28—30 mm. lécszélességűeknél 2 mm. vastagot. Ezzel annyi viaszt juttatunk a méheknek, amiből a sejteket teljesen ki lehet huzni.

Rendeléskor a mülép vastagságát is meg kell írni. Igaz, hogy így egy kilóban kevesebb mülépet kapunk. Ez a veszteség azonban sokkal kisebb, mint amennyit a vékony (0,8—1 cm-es) mülép használatánál mézben és időben veszítünk. A vékony mülépek játszi könnyűséggel nyulnak meg, az épülő sejtek szabálytalanok (torzak), a lépek pedig hullámosak lesznek.

Ha pedig közép- és nagykeretekbe csak lépkezdéseket használtunk, a sodronyok (hálózás) mentén nem építenek sejteket a méhek. A lépfelület szakadozott (egymás mellett több lépkezdészerű) lesz.

Hogy a vastag mülépek használata mellett is kap a mézész torz- és a lécek mellett nyílásokkal bíró lépeket, annak helytelen beragasztás az oka.

**Minden haladni akaró méhésznek
az E. M. E.-ben van a helye.**

Torz- és heresejtes lépek.

Nemrégén olvastam egyik szakközlönyben, hogy a heresejtes lépeket a beteleléskor a kaptár fala mellé kell helyezni.

Ez így is helyes. Azonban vannak még torzlépek is. Ilyenek a megnyult sejtűek, hullámosan, hiányosan építettek.

A fészekbe csak lécektől-lécekgig teljesen kiépített, szabályos dolgozósejtes, felületükön nem hullámos és nem nagyon barna lépek valók. Amelyek szabályos építményűek, de színük sötét barnába hajlik, már a méz kamrába valók. Torz-, heresejtes fekete lépeket ki kell olvasztani a tél folyamán. Az ilyenekből nemhogy fiasítást nevelnének a méhek, de még mézet sem hordanak azokba. Ezek csak a helyet foglalják a kaptárban és mérhetetlen károkat okoznak a tapasztalatlan méhészeknek. Ha téli ilyen lép marad a fészekben, azt megszakítja és tavasszal a fiasítás csak addig a lépig tud terjeszkedni. A család fejlődése megakad, gyenge marad. Ezen a kereten túl csak az állandó meleg idő beálltával kezdődhet el a fiasítás. Ekkor pedig már minden késő.

A tapasztalatlan méhész az anyában vagy az időjárásban keresi a hibát. Pedig a baj okozója a rossz lép volt.

Egyleti élet

Továbbképző tanfolyam a méhészek részére. Az E. M. E. évenként több méhészeti tanfolyamot szokott rendezni. Nagy hiányt pótolnak ezek a tanfolyamok, aminek legelőnyösebb bizonyítéka azoknak látogatottsága. Fölmerült az a gondolat, hogy a haladó régi méhészek számára rendezzen az E. M. E. továbbképző tanfolyamot. Az egyesület szívesen vállalja a terv megvalósítását. Mielőtt azonban a programot összeállítanók, szívesen vennők, ha az egyesületi tagok tájékoztatást nyújtanának afelől, hogy milyen kérdések érdekelnek leginkább. A tanfolyam idejét az egyesület később állapítja meg és azt egy legfennebb két napra vonná össze, hogy a hosszabb kolozsvári tartózkodással járó költségektől a lehető legkevésbé terhelje a tagokat. Az ilyen kérdések kidolgozására külön szakelőadókra kérne fel az egyesület. A részletes programról az egyesület a M. K. útján fogja a tagokat értesíteni.

Az 1938. évi mézkiállítás és exportálás megfelelő előkészítése céljából szükségünk volna azoknak a tagtársainknak a címére, akik évenként legalább 50-100 kg. eladó

méhéfelesleget szoktak termelni. Kérjük ezért mindazon t. tag-társainkat, akik az exportvásárba bekapcsolódni óhajtanak, szíveskedjenek címüket az EME-hez bejelenteni. Miután csak egyeleti tagok érdekében fog eljárni az egyesület, kérjük t. tag-társainkat, hogy mindazon méhésztársukat, akiket az ügy érdekel, szíveskedjenek felhívni az EME tagjai sorába való beépítésre. Minél nagyobb mennyiségű mézet tudunk összehozni, annál kedvezőbb árakat érhetünk el, tehát mindnyájunk közös érdeke, hogy a siker érdekében valamennyi erdélyi méhésztársunk összefogjon.

Az Erdélyi Gazda naptára az 1938. évre a napokban megérkezett, megérkezett a sajtót. A naptárt az Erdélyi Gazdasági Egylet adja ki, ára 20 L., amelyben még a postai portó is hozzászámítandó postai küldés esetén. A naptár gr. Teleki Ádám és Török Bálint szerkesztésében jelenik meg és magában foglalja mindazt, amit egy kisgazdának tudnia kell. Erdély egyik legnagyobb és legtartalmasabb naptára ez, amely nem hiányozhatik egy gazdának és méhésznek az asztaláról sem. Megrendelhető a M. K. kiadóhivatala útján is,

Különlék

Olcsóbb lett a Gál Imre tollából megjelent „A Méhgazdaság üzemtana” c. munka. Az E. M. E. az eredeti 480 leies ár helyett eddig is 240 lejért adta tagjainak, most a szerző 180 lejre engedte le a könyv árát. A 180 lej és 14 lei postai portó beküldése ellenében készséggel küldi meg az egyesület a munkát. Ajánlott küldemény gyanánt való feladás esetén az ajánlási díj (10 lej) is beküldendő.

Özv. Kremnitzkyné szül. Fröhlich Ilona: Házi mézeszták és méhtermékek feldolgozása című füzeté bővített kiadásban megjelent. Kapható lapunk kiadóhivatalánál magyar, német és román nyelven. A magyar kiadvány ára 25 lej, román és német 30 lej darabonként. Portó díja: 1 lej ajánlva küldve 11 lej.

Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala című méhészeti szakkönyv megrendelhető az EME titkári hivatala útján, 36 lej beküldése ellenében. Portódíj 13 lej.

Tagjainkhoz! Felkérjük a tagdijaikkal hátralékban levő t. Tagtársainkat, hogy az évi 100 lej tagdíjat haladék nélkül beküldeni szíveskedjenek, mert immár az év negyedik negyedében járunk és az egyesület létét csak a tagdíjak rendszeres befizetése biztosíthatja.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. M. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be

1937 évre 100 — L. tagdíjat fizetett: W. O. Gyergyószentmiklós, A. Bés, J. D. Pitești, K. V. București, dr. B. B. Kiskapus (250), D. J. Zala (300), K. E. Bslön (200), C. T. Belényes, M. P. B.-hunyad, T. P. Rév, Cz. Gelence, F. F. J. A. Zzilágynagyfalu, A. M. N.-szalonta, F. J. Pankota, A. Varsolc, M. B. Maramarossziget, K. J. Brátka, B. M. Belényesujtak, J. Szalonta, Sz. T. M.-sáros.

1938 évre 100 — L. tagdíjat fizetett: V. Sz. M. Érszöllös (60 —), P. B.-hunyad, J. Á. N.-szalonta, F. J. Pankota, S. R. Gy.-fehérvár, J. J. N.-szalonta, Sz. T. M.-Sáros.

1939 évre 100 — L. tagdíjat fizetett: M. P. B.-hunyad, S. R. Gy.-fehérvár

Apróhirdetések

Blénessy Károly: „Gyakorló méhészek könyve” című szakmunka nélkülözhetetlen tanácsadó kezdő és haladó méhészeknek egyaránt. Az értékes könyv ára 100 L., tehát 2 kg. méz, vagy 1/2 kg. mülép árából beszerezhető. Ajánlott postai küldés céljára az áron kívül még 15 L. mellékelendő. Cím: Blénessy Károly Sándominic. Jud. Ciuc. 73

Eladó 14 méhcsalád, egy mézpergető és különböző méhészeti felszerelések. Cím: Özv. Bede Árpádné Iieni Jud. Treiscaune. 108

Keresek megvételre használt, de jó állapotban levő hengerprémet. Cím: Nagy Ferenc Cehul Silvaniei. 110

Országos méretű 4 soros hármass kaplárakban, 5 egészséges méhcsalád dúc aljzattal és fedéllel eladó. Cluj, Str. Mico Nr. 22.

Méhcsaládokat kaptárba vagy kasba betelelve keresek megvételre. Részletes leírást és ajánlatot a M. K. kiadóhivatalába kérek.

Raktáron tartom az

Egyleti nagy és Egyleti kis kaptárok

Megrendelésre vasuton teherárúként szállítom. A kaptárak ára teljesen felszerelve csapozott vályus keretekkel, kihuzható lemez tisztító fenékkal, bádogtetővel, Hann-mann rács- és szitaszövetes rámaival darabonként 620 le. Gépen leszabott csapozott vályus keret darabonként — — — — 3—1 le. Kertléc 100 m.-ként 8 mm vastag 25 cm. széles ára — — — — 140 le. Megrendelésre bármilyen más mehkaptárt is készítek. — Kérdésre válasz bényeg ellenében felelek. — Raktáron tartok mülépet 260 lei áron. Árváltozás fenntartva. — Veszek kassos méheket, esetleg kaptárral cserélgetek.

VÁRADY BÉLA kaptárkészítő üzeme
Cluj, Strada Reg. 83. Infanterie 4.